

Een cijfer voor duurzaamheid

Nieuwe index BDI biedt houvast voor bepaling duurzaamheid van melkveebedrijven

De vage term duurzaamheid heeft gestalte gekregen door de ontwikkeling van de Bedrijfsduurzaamheidsindex (BDI), die ook kan rekenen op de aandacht van supermarkten. Alleen milieuvriendelijk of biologisch werken blijkt geen garantie te zijn voor een hoge score. Zo scoort het laagkostenbedrijf opvallend genoeg beter dan collega-proefbedrijven als Aver Heino en De Marke.

Te pas en te onpas wordt geroepen dat de melkveehouderij duurzaam is of dat moet worden. Maar wat houdt duurzaamheid precies in? En welk melkveebedrijf produceert dan eigenlijk duurzaam? Klaas Jan van Calker, onderzoeker van de Animal Sciences Group in Lelystad, heeft het antwoord gevonden in de vorm van de Bedrijfsduurzaamheidsindex (BDI). 'Met deze index kun je de duurzaamheid van melkveebedrijven meetbaar maken', aldus de onderzoeker, die begin 2005 zal promoveren op dit onderwerp.

Evenredige verdeling

Van Calker heeft de bedrijfsduurzaamheid onderverdeeld in vier verschillende deelgebieden: economisch (winstgevendheid), intern sociaal (arbeidsomstandigheden), extern sociaal (maatschappelijke acceptatie) en ecologisch (kwaliteit van bodem, water en lucht).

De berekening van de BDI is afhankelijk van de weging die aan de verschillende deelgebieden meegegeven wordt. 'We hebben daarvoor geen richtlijn. Het is iets wat ieder voor zichzelf kan invullen', aldus Van Calker, die het voorbeeld noemt van 70-30-0-0: 'Dat is voor ondernemers die sterk zijn gericht op economie en arbeidsvriendelijkheid in hun bedrijf.' Daarnaast geeft hij het andere uiterste aan van bijvoorbeeld burgers die de voorkeur geven aan 0-0-50-50. 'Het is net als met stemmen, laat iedereen zijn eigen keuze maar maken.'

De jonge onderzoeker beaamt direct dat zijn definitie van duurzaamheid discutabel is en ook onderhevig aan de tijd. 'Hier ligt een basisstuk waarmee we de melkveehouderij transparant maken en andere belangengroepen kunnen laten zien

Economie is duurzaam

De economie is volgens Van Calker een opvallend onderdeel binnen de BDI. 'In geen enkele studie rondom duurzaamheid wordt er gesproken over de winstgevendheid en economische duurzaamheid van de ondernemer, maar continuïteit is natuurlijk een eerste vereiste voor duurzaamheid.'

Onder het deelgebied 'intern sociaal' valt één indicator, namelijk de arbeidsomstan-

Klaas Jan van Calker: 'Hoge BDI-score zou zich kunnen betalen in hogere melkprijs'

bedrijf. 'Die zijn het lastigst in cijfers te vatten', vindt Van Calker. 'Ze zijn zeer persoonsgebonden.' Hij benaderde niet alleen veehouders, maar ook de Consumentenbond, Dierenbescherming, politiek, het CBL, het ministerie van LNV en organisaties als Campina en vroeg aan hen waar zij belang aan hechten. Het veelbesproken onderwerp weidengang komt tot uitdrukking in de indicatoren dierwelzijn, diergezondheid én landschappelijke waarde. Zo drukt weidengang een flinke stempel op het deelgebied 'extern sociaal'. De onderzoeker wil benadrukken dat de BDI een zeer dynamische index is, met name wat externe sociale duurzaamheid betreft. 'Nu praten we veel over dierwelzijn, maar dat kan over vijf jaar heel anders zijn.'

Als vierde deelgebied beschreef Van Calker de ecologische duurzaamheid. Deze viel objectief vast te stellen doordat zaken als nitraatconcentratie, ammoniakemissie en ook de kwaliteit van het oppervlaktewater (eutrofiëring) meetbaar zijn.

Hogere melkprijs?

De belangstelling voor de BDI is groot. Zo staat een gesprek op de agenda met een ijsmakende multinational die nog even niet met naam in de publiciteit wil. 'Een Amerikaans bedrijf', licht de jonge onderzoeker toe. 'Met de BDI kunnen ze de aanleverende melkveebedrijven beoordelen op duurzaamheid en wellicht ook daarop selecteren. Ze willen zich onderscheiden en als ze de link van duurzaamheid kunnen door trekken van producent naar consument kunnen ze er ook een prijskaartje aan hangen', denkt Van Calker, al vooruitlopend op de consequenties van de Bedrijfsduurzaamheidsindex. 'Een hoge BDI-score zou zich dan ook uit kunnen betalen in een hogere melkprijs.'

Alice Booij